

ЗВІТ

про проведення аналізу щодо отримання освіти та недискримінації дітей (зокрема неблагополучних) трудових мігрантів та вжиття заходів з метою подолання проблемних питань за результатами аналізу (інформація про виконання пункту Плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 року № 374-р)

Щорічно Департамент освіти і науки формує соціальний паспорт закладів освіти області для отримання інформації щодо кількості дітей пільгових категорій з метою додержання прав дитини.

На постійному контролі Департаменту, органів управління у сфері освіти територіальних громад та адміністрацій освітніх закладів перебуває питання забезпечення рівного доступу до освіти та рівних умов для всіх здобувачів освіти, зокрема, для дітей пільгових категорій.

Для забезпечення соціально-педагогічного патронажу в закладах освіти працюють психологи та соціальні педагоги, які проводять години психолога, інформаційно-просвітницькі заходи профорієнтаційного спрямування, Тижні толерантності, бесіди, круглі столи, організовують зустрічі з представниками Служби освітньої безпеки, ювенальної превенції, тощо, із залученням здобувачів освіти пільгових категорій.

З метою недопущення дискримінації здобувачів освіти у закладах освіти посилюється поліцейська присутність. Наразі, працюють 146 таких інспекторів, з них 80 – працюють у закладах освіти територіальних громад області, 66 - в закладах освіти Одеської міської ради).

Працівники психологічної служби закладів загальної середньої освіти, закладів фахової передвищої освіти області систематично проводять інформаційно-просвітницькі заходи в межах «Години психолога/ години соціального педагога» з питань профорієнтації здобувачів освіти з використанням матеріалів онлайн платформи Всеукраїнського проєкту з профорієнтації та побудови кар'єри «Обери професію своєї мрії».

Це дає можливість учням старших класів пройти профорієнтаційне тестування та визначення своєї схильності до різних сфер професійної діяльності та отримати сертифікат щодо успішного проходження тестування з профорієнтації до свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти.

У співпраці з спеціалістами центрів зайнятості практичними психологами та соціальними педагогами систематично проводяться профорієнтаційні заходи.

На кінець 2025 року у 763 закладах освіти різних типів (677-ЗЗСО та ЗДО, 19- заклади професійної освіти, 34-заклади фахової передвищої освіти, 33 – заклади вищої освіти) працювало практичні психологи, з яких 547 пройшли підготовку для роботи з дітьми та родинами, що опинилися у кризовій психологічній ситуації, з профілактики ментального здоров'я, у тому

числі опанували навичками та техніками першої психологічної допомоги від міжнародних експертів для застосування під час освітнього процесу в межах курсу підвищення кваліфікації для освітян «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій».

Близько 30 тис учасників освітнього процесу пройшли підвищення кваліфікації з безпекових питань, питань базових психологічних втручань, основ психологічної самодопомоги і прав, свобод та обов'язків

У закладах систематично проводилися просвітницькі заходи з профорієнтації та профілактики, спрямовані на запобігання випадкам експлуатації та торгівлі людьми.

До всіх цих заходів були залучені учасники освітнього процесу, у тому числі, учні та студенти, зокрема здобувачі освіти, діти трудових мігрантів.

Слід зауважити, що під час повномасштабної війни кількість трудових мігрантів в Одеській області значно зменшилася через безпекову ситуацію.

До планів роботи всіх закладів освіти включено профілактичні та профорієнтаційні заходи, які проводять працівники психологічної служби, класні керівники та заступники з виховної роботи.

У більшості закладів професійної освіти (далі - ЗПО) педагогічні колективи для задоволення освітніх потреб дітей трудових мігрантів, визначення можливих ризиків їх дискримінації та соціальної ізоляції використовували різноманітні методи та форми роботи, зокрема:

- індивідуальні бесіди зі здобувачами освіти для їх психологічної підтримки;
- інформаційні кампанії, педагогічні ради,
- засідання круглих столів з педагогічними працівниками, які сприяють обізнаності та толерантності в освітньому середовищі;
- анкетування класних керівників та майстрів виробничого навчання щодо особливостей навчання дітей трудових мігрантів;
- спостереження за соціально-емоційною взаємодією здобувачів освіти в учнівських колективах;
- проведення тренінгів з профілактики булінгу, формування толерантності та недискримінації;
- використання арт-терапевтичних та ігрових технік з метою покращення емоційного стану здобувачів освіти;
- систематичний моніторинг психологічного стану здобувачів освіти тощо.

Психологічні служби закладів освіти не виявили випадків дискримінації дітей трудових мігрантів.

Разом з тим, діти цієї категорії потребують підвищеної уваги, емоційної підтримки та контролю за адаптацією.

Освітнє середовище для них загалом є безпечним, однак потребує постійної професійної роботи.

Тому в подальшому планується:

- проводити бесіди з учнями щодо емоційного благополуччя, тренінги з ненасильницького спілкування та толерантності;

- підтримувати зв'язок із батьками через онлайн-комунікацію;
- залучати працівників поліції, служби у справах дітей до роботи з дітьми, які проявляють ознаки емоційної напруги;
- впроваджувати індивідуальні освітні напрями для учнів, які мають труднощі в навчанні через відсутність батьківського контролю;
- організовувати і проводити групові заходи, що сприяють згуртованості учнівських колективів.

У 2025 році у закладах професійної освіти навчається 597 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 488 - дітей ветеранів війни (з них 444 - дитини, учасників бойових дій, 35 -дітей померлих учасників бойових дій, 9 – дітей осіб з інвалідністю внаслідок війни, 7 - учасників бойових дій.

У закладах фахової передвищої освіти Одеського регіону навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 473 особи; дітей з особливими освітніми потребами – 144 особи; дітей загиблих ветеранів війни та сімей загиблих захисників і захисниць України, діти Героїв України посмертно – 121 особа; дітей, учасників бойових дій - 1509 осіб; дітей, осіб з інвалідністю внаслідок війни – 37 осіб; учасники бойових дій – 63 особи; дітей, які мають статус ВПО – 719 осіб.

У закладах вищої освіти навчається: дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування – 506 осіб; дітей з особливими освітніми потребами – 193 особи; дітей загиблих ветеранів війни та сімей загиблих захисників і захисниць України, діти Героїв України посмертно – 215 осіб; дітей, учасників бойових дій – 1 944 особи; дітей, осіб з інвалідністю внаслідок війни - 104 особи; учасники бойових дій – 1 444 осіб; дітей, які мають статус ВПО – 1 896 осіб.

Разом з цим, 272 здобувача освіти закладів вищої освіти та фахової передвищої освіти отримали державну допомогу в ході реалізації експериментального проекту з метою надання державної допомоги на навчання дітям деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.03.2025 № 318.

Упродовж року забезпечено проведення інформаційно-просвітницьких заходів у формі дискусій, тренінгів, круглих столів, лекцій для батьків, тематичних зустрічей з випускниками шкіл та студентами закладів вищої освіти, виставок-переглядів, екскурсій на підприємства, а також всеукраїнського профорієнтаційного уроку за участю відомих українців.

З метою підтримки гендерної рівності здійснювалися заходи щодо залучення дівчат і хлопців до навчання у закладах спеціалізованої та професійної освіти, проводилося ознайомлення здобувачів освіти обох статей із різними професіями та правилами їх вибору, формування спрямованості на самопізнання як основу професійного самовизначення. Проводилися такі заходи: «Ярмарок професій», де діти презентують обрану майбутню професію; захист рефератів «Трудова династія моєї родини»; заходи «Професійна відповідність»; консультації «Умови прийому в заклади освіти» та «Потреби ринку праці в спеціалістах»; гра «Знавці професій»; практикум «Складання

професійного резюме»; класні години «На порозі дорослого життя» та «Калейдоскоп професій»; консультування батьків.

Продовжується співпраця та проведення спільних профорієнтаційних заходів закладів освіти та центрів зайнятості, у ході яких здобувачі освіти отримують інформацію про вибір професій з урахуванням потреб ринку праці.